

International
Labour
Office

เดินทางอย่างฉลาด – ทำงานอย่างฉลาด
คู่มือ "อยู่อย่างฉลาด" สำหรับแรงงานต่างด้าวที่มาทำงานในประเทศไทย

ส่วนหนึ่งของโครงการณรงค์เพื่อส่งเสริมการย้ายถิ่นอย่างปลอดภัยและป้องกันการค้ามนุษย์รวมทั้งการแสวงหาประโยชน์จากแรงงานในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง

คุณกำลังทำงานอยู่ในเมืองไทยหรือเปล่า
ทำโดยถูกกฎหมาย? หรือว่าทำโดยผิดกฎหมาย?

ข้อมูลในหนังสือเล่มนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความปลอดภัยของคุณ จะช่วยให้คุณได้รับประสบการณ์ที่ดีและผลตอบแทนที่
คุ้มค่าสำหรับทั้งตัวคุณเองและครอบครัวของคุณ!

ไม่ว่าคุณจะอยู่ที่ไหนและมีสถานะอย่างไร (“ถูกกฎหมาย” หรือ “ผิดกฎหมาย”) คุณก็ควรจะศึกษาข้อมูลต่อไปนี้

คนที่จะรักษาผลประโยชน์ของคุณได้ดีที่สุดก็คือตัวคุณเอง!

ดังนั้น จงเดินทางอย่างฉลาด และทำงานอย่างฉลาดด้วย!

สิ่งสำคัญที่คนต่างด้าวต้องรู้

(จากรัฐบาลไทย)

1. แรงงานต่างด้าวทุกคนต้องทราบว่า การลักลอบเดินทางเข้ามายังประเทศไทยโดยผิดกฎหมาย โดยไม่มีหนังสือเดินทางและวีซ่าเข้าเมืองเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายของไทยมีความผิดต้องถูกจำคุกหรือถูกปรับ
2. แรงงานต่างด้าวทุกคนต้องทราบว่า การทำงานในประเทศไทยโดยไม่ได้รับใบอนุญาตทำงานเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย ถ้าฝ่าฝืนจะถูกจับกุม อาจถูกศาลพิพากษาให้จำคุกหรือปรับและหรืออาจถูกลงโทษทั้งจำคุกและปรับ
3. แรงงานต่างด้าวจะต้องไม่หลงเชื่อใครก็ตามที่ชักชวนให้เดินทางเข้ามาทำงาน โดยอ้างว่าจะพาไปจดทะเบียนทำงาน เมื่อมาถึงประเทศไทยแล้ว เพราะนั่นเป็นการหลอกลวง หากหลงเชื่อจะได้รับความเดือดร้อน
4. รัฐบาลไทยมีบันทึกข้อตกลงร่วมกันกับรัฐบาลประเทศลาว กัมพูชา และพม่าในการส่งเสริมให้แรงงานจาก 3 ประเทศ เดินทางเข้ามาทำงานอย่างถูกต้องในประเทศไทย ซึ่งทุกประเทศได้แก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคเรียบร้อยแล้ว ดังนั้น ถ้าจะเดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยก็ขอให้ติดต่อผ่านกระทรวงแรงงานของประเทศต้นทางของแรงงานต่างด้าว

ทำไมฉันจะต้องสนใจเรื่องนี้?

ทุกวัน มีคนหนุ่มสาวเช่นคุณนับพันคนเดินทางจากบ้านมาเพื่อทำงานต่างเมือง บ่อยครั้งที่คนเหล่านี้เดินทางข้ามพรมแดนไปยังประเทศเพื่อนบ้าน หลายคนไม่ประสบปัญหาร้ายแรงขณะทำงานเพื่อหาเงินให้ตัวเองและเพื่อส่งกลับไปให้ที่บ้าน แต่ก็มียาจ้างบางรายที่กระทำการมิชอบต่อแรงงานด้วยการหลอกลวงให้ไปทำงานที่ตัวเองไม่ต้องทำอะไร หรือด้วยการไม่ยอมจ่ายค่าแรงให้ หรือในบางกรณีแรงงานก็ถูกกักขังเหมือนนักโทษ โดยที่ไม่มีทางจะหลบหนีได้และไม่รู้ว่าจะไปขอความช่วยเหลือจากใคร

บ่อยครั้งที่แรงงานเหล่านี้จะถูกโน้มน้าวหรือหลอกลวงมาโดยบุคคลอื่น เช่นนายหน้าหางานหรือเอเจนต์ และก็มีบางครั้งเหมือนกันที่แม่แต่ญาติหรือเพื่อนก็อาจจะมามีส่วนในการกระทำนี้ได้ บางครั้งบุคคลเหล่านี้จะหลอกลวงแรงงานต่างด้าวเกี่ยวกับเรื่องงานที่จะให้ไปทำ และบางครั้งแรงงานก็ถูกนำไป “ขาย” ให้กับนายจ้างเพื่อแลกกับค่าป่วยการ แต่บางครั้งอาจมีบุคคลเดียวที่กระทำการนี้ นั่นคือตัวนายจ้างเองจะเสนองานให้แรงงานทำเพียงเพื่อจะหาประโยชน์จากสถานะของแรงงานต่างด้าวต่อไป

ไม่ว่าจะอย่างไรก็ตาม การทำเช่นนี้นับว่าเป็นการค้ามนุษย์และเป็นอาชญากรรม

นายจ้างทุกคนอยู่ในสถานะที่มีอำนาจเหนือกว่าลูกจ้าง แรงงานต่างด้าวที่ไม่มีใบอนุญาตให้ทำงานได้อย่างถูกกฎหมายยิ่งมักจะถูกเอารัดเอาเปรียบด้วยการให้ค่าจ้างที่ต่ำ ให้ทำงานหนักเกินควร ถูกคุกคามทางเพศ และถูกทำร้ายทั้งทางร่างกายและวาจาจากนายจ้างและบุคคลอื่น แม้ว่านายจ้างส่วนใหญ่จะยุติธรรมและเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ แต่อีกส่วนหนึ่งก็ยังสามารถหาประโยชน์จากแรงงานต่างด้าวได้โดยไม่ได้รับโทษทัณฑ์เพราะนายจ้างเหล่านั้นรู้ว่าแรงงานต่างด้าว- โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานที่ไม่มีใบอนุญาตให้ทำงาน-จะไม่กล้าไปร้องเรียนเรื่องถูกนายจ้างปฏิบัติมิชอบ

สิ่งนี้เกิดขึ้นทุกวัน และอาจเกิดขึ้นกับคุณได้

แต่คุณสามารถป้องกันไม่ให้เรื่องนี้เกิดขึ้นได้ด้วยการวางแผนล่วงหน้า และด้วยการใช้สามัญสำนึก แม้ว่า คุณจะอยู่ในสถานการณ์ที่กำลังถูกเอารัดเอาเปรียบอยู่ หนังสือเล่มนี้ก็จะบอกคุณว่าสามารถไปขอความช่วยเหลือได้จากที่ใด

วางแผนล่วงหน้า

การทำงานโดยถูกกฎหมายในประเทศไทย:

สำหรับแรงงานต่างด้าวจากประเทศกัมพูชา สปป.ลาว และพม่า (เมียนมาร์) มีเพียงวิธีเดียวเท่านั้นที่จะทำงานได้โดยถูกกฎหมายในประเทศไทย

คุณต้องไปสมัครที่กระทรวงแรงงานในประเทศของคุณก่อนที่จะข้ามพรมแดนเข้ามายังประเทศไทย รัฐบาลไทยมีข้อตกลงกับรัฐบาลของกัมพูชา สปป.ลาว และพม่าเรื่องการจ้างแรงงานจากประเทศนั้นๆ และประเทศไทยจะมีการขอโดยตรงไปยังกระทรวงแรงงานของประเทศเหล่านี้ให้จัดส่งแรงงานที่ต้องการมาประเทศไทยเพื่อทำงานรับใช้ภายในบ้านและงานกรรมกร (เช่น ประมง โรงงานอุตสาหกรรม ก่อสร้าง และการเกษตร) ให้ จะมีการขอเช่นนี้เมื่อนายจ้างไทยไม่สามารถหาแรงงานไทยมาทำงานดังกล่าวได้

แต่คุณเป็นผู้ที่จะต้องรับผิดชอบตัดสินใจเอง เนื่องจากคุณจะเป็นผู้ที่ต้องไปทำงาน คุณจะต้องไปสอบถามเรื่องงานที่จะไปทำในประเทศไทยกับกระทรวงแรงงานของประเทศคุณก่อนที่จะออกเดินทาง เจ้าหน้าที่ทางราชการของประเทศคุณต้องตรวจสอบข้อมูลประจำตัวของคุณและจัดทำหนังสือเดินทางหรือเอกสารการเดินทางอื่นซึ่งทางราชการไทยกำหนดให้มาก่อน และในเอกสารนั้นจะระบุว่าคุณเป็นแรงงานที่อยู่ในโควตาที่จัดส่งให้ตามคำขอของประเทศไทย เมื่อคุณมาถึงประเทศไทยคุณจะได้รับวีซ่าที่มีอายุใช้งานได้สองปี และทางราชการของไทยจะจัดหางานให้คุณไปทำกับนายจ้างต่อไป จากนั้นคุณจึงจะได้รับใบอนุญาตทำงาน ได้รับการตรวจสอบสุขภาพและทำประกันสุขภาพ คุณต้องระวังว่า เมื่อนายจ้างหรือนายหน้าจะจ่ายค่าธรรมเนียมค่าใบอนุญาตทำงานและค่าประกันสุขภาพให้คุณก่อน แต่ก็อาจพยายามหักเอาจากค่าแรงของคุณในภายหลัง! คุณต้องสอบถามเรื่องนี้ก่อนล่วงหน้าและให้มีบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรด้วย!

แรงงานต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียนและทำงานอย่างถูกกฎหมายอยู่ในประเทศไทยแล้วอาจต่ออายุการอนุญาตให้ทำงานได้ โดยแรงงานจะต้องให้นายจ้างพาไปยื่นเรื่องที่กรมการจัดหางาน และหากได้รับการอนุมัติก็จะได้ต่ออายุใบอนุญาตอีกหนึ่งปีก่อนที่จะยื่นเรื่อง แรงงานต่างด้าวจะต้องรับการตรวจสอบสุขภาพอีกครั้งและจะต้องแสดงหลักฐานการมีประกันสุขภาพตามที่กำหนดให้กับเจ้าหน้าที่ด้วย (รัฐบาลไทยจะพิจารณาต่ออายุการอนุญาตให้ทำงานปีต่อปีเท่านั้น) แรงงานจะต้องยื่นเรื่องขอต่ออายุก่อนที่ใบอนุญาตเดิมจะหมดอายุลง ไม่เช่นนั้นแล้วทางราชการจะไม่ต่ออายุให้ และแรงงานต่างด้าวผู้นั้นก็จะเสียสิทธิ์ที่จะทำงานในประเทศไทย

ในอดีต รัฐบาลไทยเคยประกาศไม่เอาผิดกับแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยแล้วแต่ยังไม่มีใบอนุญาตทำงาน หากแรงงานต่างด้าวเหล่านั้นออกมาแสดงตนและขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย แต่ทางรัฐบาลไทยก็ได้ประกาศว่าจะไม่มีการอนุญาตเช่นนี้อีกในอนาคต

ขั้นตอนที่ระบุด้านบนเป็นวิธีที่จะทำงานในประเทศไทยได้โดยถูกกฎหมาย ซึ่งมีเพียงเท่าที่ระบุไว้เท่านั้น และเป็นหนทางที่ปลอดภัยที่สุด เพราะหากคุณมาทำงานในประเทศไทยโดยถูกกฎหมายแล้ว คุณก็จะต้องเสี่ยงต่อการถูกเออาร์ดีเอเปรียบ การถูกขู่ว่าจะเรียกตำรวจจับและส่งกลับประเทศ และการถูกแสวงประโยชน์จากนายจ้างน้อยลง

หาก你不ปฏิบัติตามขั้นตอนเหล่านี้ คุณก็จะต้องเสี่ยงต่อการถูกเออาร์ดีเอเปรียบจากนายจ้างและจากบุคคลอื่นมากขึ้น!

อยู่อย่างปลอดภัย!

**ไม่ว่าจะเป็นแรงงานต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียนแล้วหรือยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนก็ตาม – จงจำไว้เสมอว่า
อย่าไว้ใจ:**

*ใครก็ตามที่เข้ามาผูกมิตรกับคุณด้วยการบอกว่าจะพาไปทำ “งานสบายได้เงินเยอะ” คนคนนั้นอาจโกหกคุณและอาจเป็นพวกมิจฉาชีพหรือแมงดาที่จะมาบังคับให้คุณทำงานโดยได้รับค่าจ้างน้อยนิดหรือไม่ได้รับเลย ในสถานที่ไกลจากบ้านและจะทำให้คุณไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากใครได้

*ใครก็ตามที่บอกว่าจะช่วยพาคุณข้ามพรมแดนประเทศ หรือบอกว่าจะพาคุณไปหานายจ้างหรือนายหน้างานไม่ว่าจะในประเทศของคุณหรือในอีกประเทศก็ตาม คนคนนั้นอาจได้รับค่าตอบแทนเพื่อการนี้ คุณอาจจะต้องถูกกักขังโดยนายจ้างใหม่ ถูกบังคับให้ทำงานใช้เงินที่นายจ้างใหม่จ่ายเป็นค่าตอบแทนเพื่อการนี้ไป ทำให้คุณแทบไม่มีเงินหรือไม่มีเงินเลยเป็นเวลาหลายเดือนหรือเป็นปีๆ

*ใครก็ตามที่เป็นนายหน้าหรือนายจ้างคนใดก็ตามที่บอกว่าจะเก็บหนังสือเดินทางหรือบัตรประจำตัวของคุณเอาไว้ ถ้าคุณให้เอกสารเขาไปคุณจะเสี่ยงมาก อาจถึงขั้นไม่สามารถไปไหนได้ เพราะคุณจำเป็นต้องใช้เอกสารเหล่านี้เพื่อเดินทางกลับบ้าน อย่ายอมให้นายหน้าหรือนายจ้างเก็บหนังสือเดินทางหรือบัตรประจำตัวของคุณไว้ แม้เขาจะบอกว่าจะเก็บรักษาไว้ให้เพื่อจะได้ปลอดภัยก็ตาม หนังสือเดินทาง สัญญาจ้างงานและบัตรประจำตัวของคุณเป็นสมบัติส่วนตัวของคุณ

*ใครก็ตามที่ขัดขวางไม่ให้คุณติดต่อกับเพื่อนหรือครอบครัวเมื่อเดินทางมาถึงที่หมายแล้ว

1. ให้รู้ไว้ว่า!

***หนังสือเดินทาง:** หนังสือเดินทางเป็นเอกสารทางราชการที่จะทำให้พลเมืองสามารถเดินทางไปได้ รวมทั้งประเทศไทยด้วย จงถ่ายสำเนาหนังสือเดินทาง ใบอนุญาตทำงาน เอกสารการขึ้นทะเบียน และบัตรประจำตัวของคุณไว้ เก็บเอกสารไว้ในที่ส่วนตัวและให้ครอบครัวเก็บสำเนาเอกสารไว้ด้วย หากหนังสือเดินทางของคุณหายหรือถูกขโมยให้ติดต่อสถานทูตของประเทศคุณ

***การขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว:** การขึ้นทะเบียนควรต้องเริ่มจากในประเทศของคุณ ทางราชการในประเทศของคุณจะต้องตรวจสอบและยืนยันข้อมูลส่วนบุคคลของคุณ และจัดทำหนังสือเดินทางและเอกสารอื่นซึ่งจะระบุว่าคุณเดินทางมาทำงานในประเทศไทยในโควตาซึ่งทางประเทศไทยได้ขอแรงงานไปยังประเทศของคุณ จากนั้นทางราชการของไทยจะจัดทำเอกสารการขึ้นทะเบียน ใบอนุญาตทำงาน และจัดหาประกันสุขภาพให้คุณ หากคุณไม่ได้ขึ้นทะเบียนคุณอาจถูกจับ จำคุก และถูกส่งกลับประเทศได้ นายจ้างบางรายไม่ยอมจ้างแรงงานต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียนแล้ว ทำให้แรงงานต่างด้าวที่ ”ผิดกฎหมาย” นั้นมีความเสี่ยงต่อ

การถูกกระทำมากขึ้น นายจ้างสามารถดูว่าจะเรียกตำรวจมาจับแรงงานที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนแล้วหาเหตุไม่ยอมจ่ายค่าแรง อีกทั้งยังสามารถห้ามไม่ให้ออกไปข้างนอกด้วย แรงงานต่างด้าวบางคนถูกล่วงละเมิดทางเพศและถูกทำร้ายร่างกาย ผู้ที่ทำงานรับใช้ตามบ้านก็มักถูกหาประโยชน์ด้วยวิธีที่คล้ายคลึงกันนี้

***งหาข้อมูลให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้เกี่ยวกับสถานที่ทำงาน/ นายจ้างของคุณ** สถานที่นั้นปลอดภัยหรือไม่ เป็นสถานที่ซึ่งเคยมีประวัติการเอาเปรียบแรงงานต่างด้าวหรือไม่ สถานที่ทูด (หรือสถานกงสุล) ของคุณตั้งอยู่ที่ใดในประเทศไทย หมายเลขโทรศัพท์อะไร คุณมีเพื่อนหรือคนรู้จักที่อยู่ใกล้กันซึ่งจะสามารถไปขอความช่วยเหลือในเวลาที่มีปัญหาได้หรือไม่ คุณรู้วิธีการกลับประเทศคุณจากสถานที่ทำงานหรือไม่

***จงตรวจสอบยืนยันรายละเอียดในการจ้างงาน** (ด้วยตัวเอง หากเป็นไปได้) และสอบถามให้แน่ใจในกรณีที่คุณคนอื่นออกค่าใช้จ่ายในการเดินทางให้ว่าคุณจะต้องใช้เงินจำนวนนี้หรือไม่ หากต้องใช้เงิน คุณจะต้องถามให้รู้ล่วงหน้าว่าคุณจะต้องใช้เงินเขาเป็นจำนวนเท่าไร จะต้องจ่ายดอกเบี้ยการให้ยืมหรือไม่ และจะต้องใช้เงินภายในเวลาเท่าใด ให้บันทึกข้อตกลงทุกอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร คุณจะต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่านายจ้างใหม่จะไม่ห้ามไม่ให้คุณไปไหนมาไหน และจะไม่บังคับให้คุณมอบเอกสารการเดินทางให้เขาเมื่อคุณเดินทางถึงสถานที่ทำงาน คุณต้องถามให้รู้ว่า คุณจะมียุทธศาสตร์ระยะหนึ่งวันหรือไม่ คุณจะได้ออนุญาตให้ออกนอกสถานที่ทำงานเมื่อหมดเวลางานแล้วหรือไม่ และอย่าลืมว่าต้องบันทึกข้อตกลงทั้งหมดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร มีการลงนามยอมรับข้อตกลงและให้ครอบครัวของคุณเก็บสำเนานบันทึกข้อตกลงนี้ไว้ฉบับหนึ่ง

***บอกครอบครัวของคุณให้ทราบชื่อ** หมายเลขโทรศัพท์ และที่อยู่ของนายจ้าง และให้ติดต่อกับครอบครัวอย่างสม่ำเสมอหลังจากที่เดินทางมาถึงจุดหมายแล้ว ให้บอกครอบครัวว่าหากคุณไม่ติดต่อมาภายในระยะเวลาหนึ่งให้ครอบครัวไปขอความช่วยเหลือ (คู่มือองค์กรและหมายเลขโทรศัพท์ได้จากส่วนท้ายของหนังสือคู่มือเล่มนี้) และให้ทำตามทีบอกกับครอบครัวไว้ว่าจะติดต่อกลับไปด้วย!

***เราทุกคนก็ซื้อเงินไปในบางครั้ง แต่จำไว้ว่าหากมีข้อเสนอให้ไปทำงานที่ดีเกินจริง ข้อเสนอที่นั้นคงไม่ใช่ข้อเสนอที่ถูกต้องตามกฎหมายเป็นแน่** แม้แต่เพื่อนก็อาจจะโกงคุณได้และคุณก็ต้องลงเอยทำงานที่ได้เงินน้อยนิดหรือไม่ได้เงินเลย ต้องทำงานเยี่ยงทาส และไม่มีใครมาช่วยคุณได้!

2. ลดความเสี่ยงขณะเดินทางและที่ปลายทาง:

ครั้งที่นักค้ามนุษย์กลับเป็นผู้หญิงเสีย!

*** อย่าเชื่อใจคนแปลกหน้า!** แม้จะเป็นคนแปลกหน้าที่มีท่าทีเป็นมิตรก็ตาม ไม่ว่าจะหญิงหรือชาย! ถึงแม้จะรู้จักกันอยู่ แต่ก็มีคนหนุ่มสาวหลายคนที่ถูกหลอกโดยคนที่พบระหว่างการเดินทาง และถูกหักหลังจากบุคคลผู้นั้น ในภายหลัง คนหนุ่มสาวหลายคนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กสาวจะถูกหลอกด้วยวิธีนี้ แม้ว่ารูปประกอบทางซ้ายมือจะเป็นรูปผู้ชายกำลังพยายามตีสนิทกับหญิงสาวบนรถประจำทาง แต่บ่อย

*** ให้รู้ทางไป** ในระหว่างที่คุณเดินทางและเมื่อมาถึงจุดหมายแล้ว ให้ถามทางจากเฉพาะบุคคลที่คุณเชื่อใจเท่านั้น ให้ทำความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม หากมีเหตุการณ์ทำให้คุณรู้สึกไม่พอใจ จงเชื่อความรู้สึกของตัวเองและพาตัวเองออกมาจากสถานะนั้นเสีย คุณต้องรู้ว่า วัด สถานีตำรวจ และ โรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุดอยู่ตรงไหน ที่เหล่านี้อาจเป็นที่หลบภัยยามคุณหลบหนีจากนายจ้างหรือผู้ที่ทำร้ายคุณได้ จงอย่ามอบหนังสือเดินทางหรือบัตรประจำตัวให้ใครเก็บไว้เด็ดขาด เอกสารนี้เป็นของคุณ จงเก็บไว้กับตัวตลอดเวลา

*** จงอย่าเชื่อนายจ้างที่บอกว่าสามารถขึ้นทะเบียนให้คุณได้!** นายจ้างหรือนายหน้าไม่สามารถขึ้นทะเบียนให้คุณกับฝ่ายทางการของไทยได้ การขึ้นทะเบียนจะต้องกระทำก่อนที่คุณจะออกจากประเทศของคุณมาด้วยการทำตามขั้นตอนที่บอกไว้ก่อนหน้านี้อย่างไรก็ดี หากคุณได้รับการขึ้นทะเบียนแล้วว่าทำงานอยู่กับนายจ้างปัจจุบัน และมีใบอนุญาตให้ทำงานกับนายจ้างคนนั้นได้ นายจ้างอาจสามารถช่วยคุณต่อใบอนุญาตของคุณได้

ถ้าคุณอยู่ต่างประเทศและต้องการโทรศัพท์กลับบ้าน คุณจะต้องกรอกรหัสทางไกลระหว่างประเทศก่อน <จากประเทศไทย คุณต้องกด 001> แล้วจึงกรอกรหัสประเทศของคุณ <หากจะโทรฯไปกัมพูชา ให้กด 855> <โทรฯไปสปป.ลาว กด 856> <โทรฯไปพม่า/เมียนมาร์กด 95> แล้วจึงกรอกรหัสจังหวัดและเลขหมายปลายทาง

3. สิทธิของแรงงานต่างด้าวที่ทำงานในประเทศไทย:

หากคุณเป็นแรงงานต่างด้าวที่ทำงานในภาคการผลิต (รวมถึงโรงงานอุตสาหกรรมและการแปรรูปอาหารทะเล) คุณมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานเช่นเดียวกับแรงงานไทย ซึ่งความคุ้มครองที่ได้รวมถึงสิ่งต่อไปนี้ด้วย

*** ค่าจ้างขั้นต่ำในประเทศไทยคือ 143 บาทต่อวัน** แต่ในพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศค่าจ้างขั้นต่ำจะสูงกว่านี้ (เช่นที่กรุงเทพฯ ค่าจ้างขั้นต่ำ = 191 บาท) ทั้งแรงงานต่างด้าวและแรงงานไทยมีสิทธิที่จะได้รับค่าจ้างขั้นต่ำ หากคุณตกลงที่จะทำงานเกินวันละ 8 ชั่วโมง คุณมีสิทธิได้รับค่าล่วงเวลาซึ่งมีอัตราสูงกว่าค่าจ้างในเวลา

*** วันทำงานปกติหนึ่งวันจะต้องไม่เกิน 8 ชั่วโมง** ในหนึ่งอาทิตย์จะสามารถทำงานได้มากที่สุด 48 ชั่วโมง สำหรับงานอันตรายเวลาทำงานต้องไม่เกินวันละ 7 ชั่วโมงหรืออาทิตย์ละไม่เกิน 42 ชั่วโมง ถ้าคุณสมัครใจที่จะทำงานเกินกว่า

ชั่วโมงที่กล่าวไว้ นายจ้างของคุณจะต้องจ่ายค่าจ้างล่วงเวลาให้คุณ (1.5 เท่าของค่าจ้างปกติของคุณ) ไม่มีใครสามารถบังคับให้คุณทำงานเกินเวลาทำงานปกติที่ระบุไว้ข้างต้นได้

***คุณจะต้องมีเวลาหยุดพักไม่ต่ำกว่า 1 ชั่วโมงต่อวัน และไม่อนุญาตให้ทำงานติดต่อกันเกิน 5 ชั่วโมงโดยไม่ได้พัก**

***คุณจะต้องมีวันหยุดอาทิตย์ละอย่างน้อย 1 วัน** คุณมีสิทธิปฏิเสธไม่ทำงานในวันหยุดของคุณได้ หากคุณยินยอมทำงานในวันหยุด นายจ้างของคุณจะต้องจ่ายค่าจ้างสองเท่าที่คุณได้รับในเวลาดังกล่าวให้คุณ คุณสามารถตกลงกำหนดวันหยุดประจำอาทิตย์กับนายจ้างของคุณได้และอาจไม่ใช่วันเดียวกันในทุกอาทิตย์ก็ได้

***คุณจะต้องได้รับวันหยุดประจำปีไม่น้อยกว่าปีละ 13 วัน** (ตามวันหยุดเทศกาลของไทย) คุณมีสิทธิปฏิเสธไม่ทำงานในวันหยุดเทศกาลไทยได้ หากคุณทำงานในวันหยุดเทศกาลคุณต้องได้รับค่าจ้างล่วงเวลาเป็นสองเท่าของค่าจ้างวันทำงานปกติ และต้องได้รับสามเท่าของค่าจ้างรายชั่วโมงจากเวลาทำงานปกติหากต้องทำงานเกิน 8 ชั่วโมงในวันนั้น

***คุณมีสิทธิที่จะลาป่วยได้ตามสภาพการเจ็บป่วย** หากลาป่วยตั้งแต่ 3 วันขึ้นไป คุณต้องมีใบรับรองจากแพทย์ปริญา (เช่น หมอที่โรงพยาบาล) คุณยังมีสิทธิที่จะได้รับเงินจากนายจ้างหรือจากประกันแรงงานต่างด้าวในช่วงที่ลาป่วยนี้ (สูงสุด 30 วัน)

***ถ้าคุณลาออกจากงาน ถูกไล่ออก** คุณมีเวลา 7 วันที่จะหางานใหม่ หากหาไม่ได้ภายในเวลานี้คุณต้องเดินทางออกจากประเทศไทย แม้ว่า你能สามารถหางานใหม่ได้กับนายจ้างที่ต้องการแรงงานจากไคว่ด้าแรงงานต่างด้าว คุณก็อาจจะยังต้องออกนอกประเทศไปก่อนแล้วค่อยใช้วีซ่าใหม่เดินทางกลับเข้ามาอีกครั้ง

สิทธิสำหรับแรงงานต่างด้าวที่เป็นหญิง:

***แรงงานข้ามชาติที่เป็นหญิงมีสิทธิได้รับค่าแรงเท่ากับแรงงานข้ามชาติที่เป็นชายซึ่งทำงานในหน้าที่เดียวกัน** นายจ้างจะต้องให้ค่าแรงตามความสามารถของลูกจ้างตราบใดที่งานนั้น ไม่ได้เป็นงานที่กำหนดให้เฉพาะหญิงหรือชายทำ

***แรงงานต่างด้าวที่ตั้งท้องมีสิทธิที่จะลาคลอดไม่เกิน 90 วันและมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนจากนายจ้างเป็นเวลา 45 วัน**

***หากงานที่ทำเป็นงานอันตรายหรือไม่เหมาะสมที่จะทำเนื่องจากสภาพของร่างกายทั้งระหว่างและหลังช่วงที่ตั้งท้อง** คุณสามารถนำไปรับรองของแพทย์ที่ระบุว่าไม่สามารถจะทำงานเดิมที่ทำอยู่ได้ไปแสดงเพื่อขอเปลี่ยนงานเป็นการชั่วคราวก่อนหรือหลังคลอดลูก

*แรงงานต่างด้าวที่เป็นหญิงทุกคนมีสิทธิทำงานได้ขณะตั้งท้องและมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากการถูกเลิกจ้างเพราะการตั้งท้อง

สิทธิสำหรับแรงงานต่างด้าวที่เป็นเยาวชน:

หมายเหตุ: เนื่องจากเยาวชนมีความเปราะบางต่อการถูกล้อลอบค้ามนุษย์ การหาประโยชน์จากแรงงานและการหาประโยชน์ทางเพศ รัฐบาลไทยจึงออกคำเตือนว่าแรงงานต่างด้าวอายุต่ำกว่า 18 ปีไม่ควรพยายามเดินทางมาหางานทำในประเทศไทย ยกเว้นแต่จะมากับผู้ปกครองหรือผู้ดูแลตามกฎหมายเท่านั้น (ไม่ใช่แค่เดินทางมากับคนรู้จักที่เป็นผู้ใหญ่)

หากจะจ้างแรงงานต่างด้าวอายุ 15 ถึง 17 ปี จะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับดังต่อไปนี้:

*แรงงานต่างด้าวที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปีไม่สามารถทำงานได้ในประเทศไทย แรงงานต่างด้าวที่มีอายุสูงกว่า 15 ปีสามารถทำงานได้ แต่มีข้อกำหนดพิเศษดังต่อไปนี้

*เมื่อจ้างเด็ก (เยาวชน) อายุระหว่าง 15 ถึง 17 ปีทำงาน นายจ้างจะต้องไปแจ้งที่สำนักงานคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการสังคมใน 15 วันนับจากวันที่แรงงานคนนั้นเริ่มทำงาน

*ลูกจ้างที่มีอายุระหว่าง 15 ถึง 17 ปีจะต้องไม่ทำงานเกินวันละ 8 ชั่วโมงและไม่เกิน 40 ชั่วโมงต่ออาทิตย์ ลูกจ้างมีสิทธิที่จะหยุดพักเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมงต่อเนื่องกันต่อวัน หลังจากทำงานมาติดต่อกันไม่เกิน 4 ชั่วโมง (ก่อนผู้ใหญ่ 1 ชั่วโมง) แรงงานที่มีอายุในช่วงนี้ไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงานล่วงเวลาหรือทำงานในวันหยุดได้

*งานอันตรายและ/หรืองานต้องห้ามไม่อนุญาตให้เด็กทำและไม่อนุญาตให้เยาวชนที่มีอายุในช่วงนี้ทำด้วย งานดังกล่าวรวมถึง แต่ไม่จำกัดเฉพาะ การทำงานตอนกลางคืน หรือทำงานในสถานที่แคบ หรือทำงานในสถานบันเทิง ซึ่งให้บริการเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และ/หรือทำงานในสภาพแวดล้อมที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงาม

แรงงานต่างด้าว ไม่ว่าจะอายุเท่าใด และไม่ว่าจะขึ้นทะเบียนเพื่อทำงานตามกฎหมายหรือไม่ ทุกคนมีสิทธิจะร้องเรียนและขอความคุ้มครองหาก:

*สิทธิขั้นต้นของคุณถูกละเมิดโดยนายจ้าง

*คุณถูกเลิกจ้างอย่างไม่เป็นธรรมและ/หรือนายจ้างไม่ยอมจ่ายค่าจ้างให้กับคุณ

*คุณถูกทำร้ายหรือคุกคามทางกายหรือทางเพศโดยนายจ้าง หัวหน้างาน ผู้ควบคุมงาน ฯลฯ การทำร้ายทางกายและทางเพศ และการคุกคามทางเพศเป็นอาชญากรรม

*เอกสารประจำตัวใบอนุญาตทำงานของคุณถูกยึดไว้โดยนายจ้าง

*นายจ้าง หรือผู้ที่ทำงานให้กับนายจ้างของคุณ ได้บังคับ ให้คุณทำงาน หรือได้ปฏิเสธไม่ยอมให้คุณออกนอกสถานที่
นอกเวลาทำงาน

หากต้องการความช่วยเหลือ โทร 1506 (โทรจากโทรศัพท์สาธารณะ/มือถือ) เฉพาะภาษาไทย

หากคุณอยู่ในอันตรายซึ่งหน้า โทร 1300 (โทรจากโทรศัพท์สาธารณะ/มือถือ) เฉพาะภาษาไทย

(อย่ากังวลเรื่องสถานะ “ทางกฎหมาย” ของคุณหรือห่วงว่าคุณยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน หากคุณอยู่ในอันตรายคุณจะได้รับความช่วยเหลือ)

หากต้องการความช่วยเหลืออื่น ให้ดูที่หน้าท้ายของกลุ่มนี้

การประกันสุขภาพและบริการทางสุขภาพ:

ในประเทศไทย แรงงานต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียนแล้วจะได้รับการประกันสุขภาพโดยอัตโนมัติ

เมื่อคุณไปรับบริการที่โรงพยาบาล คุณสามารถแสดงบัตรประจำตัวแรงงานต่างด้าวและบัตรประกันสุขภาพ คุณจะมีสิทธิ
ได้รับบริการรักษาพยาบาลโดยไม่ต้องจ่ายเงิน การประกันสุขภาพให้สิทธิคุณที่จะรับการตรวจสุขภาพ รับการรักษาอย่างถ
ถาวร และรับการฟื้นฟูหากจำเป็น การบริการทางทันตกรรมและการเข้ารักษาเป็นคนไข้ในก็เป็นส่วนหนึ่งที่อยู่ในการ
ประกันสุขภาพด้วย

คุณจะต้องไปรับบริการที่โรงพยาบาลซึ่งเข้าร่วมใน โครงการประกันสุขภาพ ส่วนมากแล้วจะเป็นโรงพยาบาลเดียวกันกับที่คุณ
ไปรับการตรวจสุขภาพและจ่ายค่าประกันสุขภาพเมื่อตอนที่คุณเริ่มทำงาน ในกรณีประสบอุบัติเหตุ คุณสามารถไปรับการ
รักษาเร่งด่วนได้ที่โรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุด

ข้อควรระวังอื่น

(จากรัฐบาลไทย)

แรงงานต่างด้าวสามารถเดินทางได้เฉพาะในจังหวัดที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้เท่านั้น หากไม่ปฏิบัติตาม สิทธิที่รัฐบาลไทยผ่อนผัน
ให้คุณอยู่อาศัยและทำงานในประเทศไทยได้จะถูกลบเลิกทันที และคุณอาจถูกจับกุมส่งกลับประเทศ (เฉพาะผู้เป็นกรรมกรใน
เรือประมงทะเลและกรรมกรในกิจการขนถ่ายสินค้าทางน้ำ) สามารถเดินทางออกนอกเขตจังหวัดได้แต่ต้องเดินทางโดยเรือ
เท่านั้น และต้องอาศัยอยู่บริเวณท่าเรือ ส่วนผู้ทำงานบ้านจะออกนอกเขตจังหวัดได้ คุณต้องเดินทางพร้อมกับนายจ้างหรือสามี
หรือภรรยาของนายจ้างเท่านั้น ทั้งนี้ จะต้องแสดงบัตรประจำตัวผู้ให้ทางการเมื่อถูกขอตรวจ

ทิ้งท้ายให้ไปคิด

ในช่วงหลังนี้ได้มีความพยายามที่จะเพิ่มโอกาสการทำงานในประเทศและในรัฐของคุณให้มากขึ้น เพื่อป้องกันการหาประโยชน์จากแรงงานและการค้ามนุษย์ไปยังประเทศอื่น คุณได้พยายามหาข้อมูลว่ามีโครงการลักษณะนี้ในประเทศของคุณแล้วหรือยัง คุณสามารถสอบถามได้กับองค์กรที่ให้คู่มือเล่มนี้กับคุณ จงระลึกอยู่เสมอว่า “อยู่ทำงานกับครอบครัวในประเทศของคุณย่อมมีความสุขกว่าเสี่ยงมาตกระกำลำบากในต่างประเทศ จงคิดไตร่ตรองให้รอบคอบ”

การขอความช่วยเหลือ:

หากคุณต้องการความช่วยเหลือระหว่างที่เดินทางและทำงานในประเทศไทย หน่วยงานดังต่อไปนี้ อาจสามารถช่วยคุณได้:

ตำรวจ: 191 (เฉพาะภาษาไทย-โทรได้จากโทรศัพท์หยอดเหรียญหรือมือถือ)

ตำรวจท่องเที่ยว: 1155 (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)

หากต้องการความช่วยเหลือเรื่องถูกละเมิดสัญญาจ้าง โทร 1506 เฉพาะภาษาไทย

หากคุณประสบอันตรายซึ่งหน้า โทร 1300 เฉพาะภาษาไทย

(อย่ากังวลเรื่องสถานะ “ทางกฎหมาย” ของคุณหรือห่วงว่าคุณยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน หากคุณอยู่ในอันตรายคุณจะได้รับความช่วยเหลือ)

สถานกงสุล สปป. ลาว กรุงเทพฯ:

02 539 6667-8 ต่อ 109

สถานกงสุลกัมพูชา กรุงเทพฯ:

02 957 5851-2 เวลาทำการ (วันจันทร์ – วันศุกร์)

081 826 8551 นอกเวลาทำการ และวันเสาร์-อาทิตย์

สำหรับผู้ที่มีสัญชาติพม่า:

- เครื่องข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน (LPN): 034 434 726-7

- TACDB: 02 216 4463 (สำหรับกรุงเทพ แต่สามารถให้ความช่วยเหลือในพื้นที่อื่นได้ด้วย)

เวลาทำการ: 09:00-18:00 เจ้าหน้าที่พูดภาษาพม่าได้

องค์กรที่ให้คู่มือเล่มนี้แก่คุณอาจสามารถให้คำปรึกษาหรือให้ความช่วยเหลือคุณได้ด้วย

คู่มือเล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของ โครงการเดินทางอย่างฉลาด – ทำงานอย่างฉลาด

ส่วนหนึ่งของโครงการรณรงค์เพื่อส่งเสริมการย้ายถิ่นอย่างปลอดภัยและป้องกันการค้ามนุษย์รวมทั้งการแสวงหา

ประโยชน์จากแรงงานในอนุภาครุ่มแม่น้ำโขง

ภาพประกอบจากโครงการ ILO CP-TING กรุงเทพฯ

คุณทำงานในเมืองไทยอยู่แล้ว หรือกำลังหางานทำอยู่หรือเปล่า?

ไม่ว่าคุณจะมาเมืองไทยแล้วกำลังหางานทำ

หรือคุณจะมีงานทำในเมืองไทยอยู่แล้ว

คุณมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครอง - และมีหน้าที่ต้องปฏิบัติด้วย!

หากคุณรู้สิทธิและหน้าที่ของตนเอง คุณจะสามารถหลีกเลี่ยงไม่ให้ถูกเอาเปรียบ

อีกทั้งยังสามารถได้รับประโยชน์จากการทำงานด้วย

ไม่ต้องกลัว - แต่ต้องระวัง!

หนังสือคู่มือเล่มนี้จะให้คำแนะนำว่าคุณจะทำงานและเดินทางในประเทศไทยให้ปลอดภัย
ได้อย่างไร

จะหลีกเลี่ยงนายหน้าและนายจ้างที่เอาเปรียบได้อย่างไร และจะไปขอความช่วยเหลือจาก
ใครได้บ้าง

ยังไม่สายเกินไป - แม้ว่าตอนนี้คุณกำลังถูกทำร้ายและเอาเปรียบอยู่!
เริ่ม

เดินทางอย่างฉลาด - ทำงานอย่างฉลาด!

เสียตั้งแต่ตอนนี้

คู่มือนี้มอบฟรีให้แรงงานข้ามชาติ ด้วยความสนับสนุนจากหน่วยงานดังต่อไปนี้

Save the Children
UK

LPN

เครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน
Labour Rights Promotion Network

World Vision

www.childtrafficking.net

Copyright © International Labour Organization 2007

978-92-2-819804-1 (web-pdf)